

Биљешке

Kwartalnik historyczny, Kraków 1948. Rocznik LV—LVI. —Пољско историско друштво издаје наведени часопис као свој орган. Уредништво **Историских записа** примило је у замијену за свој часопис LV и LVI том пољског часописа *Kwartalnik historyczny*. Том LV има 4 чланка (стр. 1—59), док су осталих 200 страна рецензије, научна хроника, некролози и Статут Пољског историског друштва. Пољски су научници правилно одлучили, да треба приказати сва важнија домаћа и страна историска дјела која усљед рата и окупације Пољске нијесу благовремено била приказана, те у овоме тому има рецензија чак и на књиге које су изашле од 1934 године и даље. За овај том дали су своје прилоге ови пољски научници: Витолд Камјењецки (О компаративном методу у историји), Витолд Суходолски (Стање пољских архива у вези потреба историске науке, са важним подацима о огромном уништавању архивских докумената за вријеме окупације Пољске и данашњем уређењу архива), Антон Рибарски (Ревандикација и обезбјеђење архиваљиа током 1945—1947 године) и Герард Лабуда (Пројекат нове библиографије пољске историје). Том LVI има свега два чланка (стр. 1—99), док је већи дио текста (стр. 100—283) посвећен рецензијама и приказима разних историских дјела, библиографским биљешкама и некролозима. Чланци у овоме тому су од Емила Капе (Стање проучавања 1848 године у Пољској) и Казимира Тимјењецког (Економска питања пољске историје, у коме је опиширан приказ и допуна »Економске историје Пољске« од универзитетског професора Јана Рутковскога).

Przegląd historyczny, Warszawa 1946—1948, tom XXXVI—XXXVII. — Друштво пријатеља историје такође издаје свој орган, који носи наслов *Przegląd historyczny*. Уредништво **Историских записа** до сада је примило XXXVI, XXXVII и XXXVIII том овога пољскога часописа, као и специјални **Додатак** уз XXXVIII том. Том XXXVI изашао је из штампе у Варшави 1946 године и има 204 стране, док су томови: XXXVII и XXXVIII, као и **Додатак** уз том XXXVIII, изашли током 1948 године. Том XXXVII има 485 страна, том XXXVIII 390 страна, док **Додатак** уз том XXXVIII има 110 страна. Том XXXVI је први том овога часописа у ослобођеној Пољској. Он је посвећен успомени чланова Друштва пријатеља историје, који су стријељани или умрли за вријеме окупације Пољске од 1939 до 1945 године. Први дио овога часописа има некрологе познатим пољским историчарима и члановима Друштва. Међу њима су и професор Универзитета у Варшави д-р Марцели

Ханделман, о чијим сам радовима повремено говорио у **Записима**, и д-р Станислав Боровски, доцент Универзитета у Варшави, вриједни сарадник четњских **Записа**. Објављена је и листа сријељаних и умрлих чланова Друштва, која има 53 имена. У овоме тому има више краћих чланака, међу којима су и чланци Адама Стебелског (Што Пољске архиве траже од Њемаца и Аустрије), Марјана Лодњског (Библиотеке у обновљеном научном животу Варшаве), неколика чланка о реформама историјских студија на универзитетима у Пољској итд. Овај и наредни томови имају добар дио простора посвећен рецензијама и кратким приказима разних историјских дјела и студија, од којих је доста њих изашло прије рата, али нијесу биле у своје вријеме приказане због рата и окупације Пољске. Том XXXVII има око 30 чланака разног карактера. Они су из пољске и опште словенске историје, као и општеполитичке и културне историје старог, средњег и новог вијека. На крају тома објављена су имена 23 члана Историјског института Универзитета у Варшави, који су погинули за вријеме рата и током окупације. Међу њима су професори, доценти и студенти историје поменутог Универзитета. Том XXXVIII сав је посвећен револуционарној 1848 години. Ту је и прилог д-ра Хенрика Батовског, преводноца **Горског вијенца** на пољски језик, о 1848 години у словенским земљама. Д-р Батовски је изнио у своме чланку многобројне податке о револуционарној 1848 години у свим словенским земљама, са ријетким познавањем многобројне литературе о томе питању. Тако, на примјер, д-р Батовски у једном своме другом раду (*Legion Mickiewicza a slowianszczyzna w r. 1848*) неколико пута наводи прошлогодишње свеске четњских **Историјских записа**, а из овога његовог рада види се да је редовно пратио и четњски часопис **Стварање**, јер изричито наглашава да из првога броја тога часописа за 1946 годину »заслужује најљу интересантни чланак Н. С. Мартиновића **Његош и 1848 година**«. Поменути **Додатак** тома XXXVIII излази свакога триместра, са радовима из методологије и организације историјске науке. Наравно да су и у **Додатку** објављене стручне рецензије на поједиј дјела из пољске и опште историје.

Р. Ј. Д.

НОВИ МАЂАРСКИ ПРЕВОД »ГОРСКОГ ВИЈЕНЦА«

У издању Друштва за културну сарадњу Мађарска—Југославија изашао је 1948 године на мађарском језику »Горски вијенац« у преводу Золтан Чуке. У »Летопису Матице српске« број 3 за март т. г. Младен Лесковац је посветио подужи приказ овом преводу. Признајући Чуки квалитете озбиљног и заслужног преводноца других ствари са српског језика на мађарски, Лесковац пориче успјелост овог превода. Иако је овај превод бољи од превода проф. Веселина Ђисаловића (1902 и 1926